

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 550/2013-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď., Česká republika, zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 26 Cb 92/1998-826 z 12. januára 2011, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 243/2011-962 z 25. apríla 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 39/2012 z 28. februára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. augusta 2013 doručená sťažnosť JUDr. Ing. D. Ď., Česká republika (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 26 Cb 92/1998-826 z 12. januára 2011 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“ alebo „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob 243/2011-962 z 25. apríla 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obdo 39/2012 z 28. februára 2013 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“ alebo „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako navrhovateľ sa návrhom podaným okresnému súdu domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam voči odporcom v 1. až vo 4. rade.

Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh sťažovateľa v celom rozsahu.

Okresný súd samostatnými uzneseniami rozhodol o trovách konania, o trovách štátu a o oslobodení od súdnych poplatkov (uznesenie zo 4. mája 2011, z 5. mája 2011 a z 30. mája 2011).

Na odvolanie sťažovateľa a odporcov v 1. a 2. rade krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu (prvý výrok).

Ďalšími výrokmi krajský súd v napadnutom rozsudku rozhodol o odvolaniach podaných proti trom samostatným uzneseniam okresného súdu [uznesenie okresného súdu zo 4. mája 2011 potvrdil v časti týkajúcej sa náhrady trov konania odporcu v 1. a 2. rade a zmenil v časti týkajúcej sa náhrady trov konania odporcov v 3. a vo 4. rade tak, že im právo na náhradu trov nepriznal (druhý výrok), uznesenie okresného súdu z 5. mája 2011 zmenil tak, že sťažovateľ je povinný zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v sume 99,50 € (tretí výrok) a uznesenie okresného súdu z 30. mája 2011 o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov sťažovateľovi potvrdil (štvrtý výrok)].

Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie.

Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa smerujúce proti prvému výroku rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu vo veci samej, odmietol ako neprípustné, keďže dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku v zmysle § 238 ods. 1 až 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) nie je prípustné a nezistil prípustnosť dovolania ani danosťou niektorej z väd konania podľa § 237 OSP.

Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol ako neprípustné dovolanie sťažovateľa aj v časti smerujúcej proti druhému a štvrtému výroku rozsudku krajského súdu, ktoré majú v zmysle § 167 OSP charakter uznesenia, keďže v zmysle § 239 OSP dovolanie proti nim nie je prípustné a nezistil prípustnosť dovolania ani danosťou niektorej z väd konania podľa § 237 OSP.

Pokiaľ ide o tretí zmeňujúci výrok rozsudku krajského súdu (o povinnosti platiť súdny poplatok), v tejto časti bolo dovolanie prípustné, a preto ho najvyšší súd po meritórnom posúdení jeho dôvodnosti zamietol ako nedôvodné.

Sťažovateľ v rozsiahlej ale logicky nekonzistentnej argumentácii opakovane poukazuje na nesprávne zaradenie jeho návrhu do registra vecí obchodnoprávných, a nie občianskoprávných. Ďalej sťažovateľ namieta nedostatočné zistenie skutkového stavu veci všeobecnými súdmi všetkých stupňov, nevykonanie ním navrhovaných dôkazov a nesprávne právne hodnotenie veci. Zároveň z obsahu sťažnostnej argumentácie je možné ustáliť aj namietanie nedostatočného odôvodnenia všetkých troch namietaných rozsudkov.

Napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nekonzistentnosť odôvodnenia jeho sťažnosti sa prejavila aj vo formulácii samotného návrhu na rozhodnutie ústavného súdu, keď sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo JUDr. Ing. D. Ď... na prerokovanie jeho veci spravodlivými rozsudkami podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, vo veci vedenej pod sp. zn. 26 Cb 92/1998...,

Rozsudkom Krajského súdu Bratislava vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Cob 243/2011-962 zo dňa 25. 4. 2012 a Uznesením Najvyššieho súdu v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Obdo 39/2012 zo dňa 28. 02. 2013 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 39/2012 zo dňa 28. 02. 2013, a jeho výroky 1., 2. a 3 v zmysle § 56 ods. 2 zák. č. 38/1991 Z. z. zrušuje a vec v zmysle § 56 ods. 3 písm. b) zák. č. 38/1991 Z. z. vec vracia NS SR na nové konanie a rozhodnutie.

3. Ak Ústavný súd SR, po preskúmaní tejto sťažnosti dôjde k záveru, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo aj Rozsudkom Krajského súdu Bratislave v konaní sp. zn. 3Co 243/2011-962 zo dňa 25. 04. 2012, zruší aj tento rozsudok podľa § 56 ods. 2 zák. č. 38/1991 Z. z. a v takom prípade vec v zmysle § 56 ods. 3 zák. č. 38/1991 Z. z. vráti Krajskému súdu Bratislava na nové konanie a rozhodnutie.

4. Pre prípad, že ÚS SR nezruší porušujúce rozhodnutie NS SR sp. zn. 4 Obdo 39/2012 zo dňa 28. 02. 2013 v bode 2 a 3. sťažovateľovi: JUDr. Ing. D. Ď... za porušenie jeho základných ľudských práv v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru s poukazom na porušenie čl. 1 dodatkového protokolu k Dohovoru a stratu majetku v zmysle čl. 20 ods. 1 a 3. Ústavy Slovenskej republiky prizná primerané finančné zadostučinenie v sume 3.950.076 Eur, ktoré porušovatelia: Okresný súd Bratislava I., Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky... sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet... právneho zástupcu JUDr. J. H...

5. Sťažovateľovi prizná náhradu trov právneho zastúpenia v sume 331,86 Eur... ktoré sú porušovatelia 1., 2. a v 3. rade povinní, spoločne a nerozdielne uhradiť na účet... právneho zástupcu JUDr. J. H..."

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu, rozsudkom krajského súdu, ako aj uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd v časti odmietol a v časti zamietol dovolanie sťažovateľa podané proti rozsudku krajského súdu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podstatou sťažnostnej argumentácie sťažovateľa je namietanie nesprávnych skutkových a právnych záverov v rozsudku okresného súdu, rozsudku krajského súdu a uznesení najvyššieho súdu, ako aj namietanie ich nedostatočného odôvodnenia, pričom sťažnostná argumentácia sa obmedzuje na namietanie meritórnych záverov okresného súdu aj krajského súdu týkajúcich sa zamietnutia návrhu sťažovateľa v celom rozsahu, resp. potvrdenia zamietavého výroku rozsudkom krajského súdu. Sťažovateľ aj vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu dôvodí len nesprávnym vyhodnotením dôvodnosti jeho návrhu vo veci samej.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvozené závery boli

zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

K namietanému porušeniu práv rozsudkom okresného súdu

Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že proti rozsudku okresného súdu bol prípustný riadny opravný prostriedok – odvolanie, ktorý sťažovateľ aj využil a na základe ktorého bol tento rozsudok preskúmaný odvolacím krajským súdom.

Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu

Po preskúmaní rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzovaný rozsudok krajského súdu bol svojvoľný alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou či nedostatočne odôvodnený.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku dostatočne vysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľa uvedenými v jeho odvolaní proti rozsudku okresného súdu (aj uzneseniam okresného súdu) a svoj rozsudok náležite odôvodnil.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu, uvedenú sťažnostnú námietku vyčerpávajúcim spôsobom preskúmal najvyšší súd v rámci dovolacieho konania [pri skúmaní prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. f) OSP], so závermi ktorého sa ústavný súd v celom rozsahu stotožnil.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd preto nezistil možnosť porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu a je naplnený dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

K namietanému porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu

Po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v napadnutom uznesení aplikáciou zákonnej úpravy prípustnosti dovolania (§ 238 a § 239 OSP) v spojení s posúdením existencie väd konania podľa § 238 OSP dospel k správne a ústavne konformnému záveru v časti jeho výroku o neprípustnosti dovolania sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu.

Ústavný súd zároveň konštatuje, že ani v časti meritórneho prieskumu rozsudku krajského súdu (v časti jeho zmeňujúceho výroku o povinnosti sťažovateľa zaplatiť súdny poplatok) ústavný súd nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup a jeho závery

mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd nezistil, že by posudzované uznesenie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou či nedostatočne odôvodnené.

Najvyšší súd postupoval ústavne súladne, keď sa zaoberal námietkou nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu v rámci posúdenia existencie vady konania v zmysle § 237 písm. f) OSP, a dospel k náležite odôvodnenému a ústavne konformnému záveru o neexistencii takejto vady konania, čím nebola daná prípustnosť dovolania ani podľa citovaného zákonného ustanovenia.

Pokiaľ sťažovateľ vo svojej sťažostnej argumentácii vytyka najvyššiemu súdu, že akceptoval podľa sťažovateľa nesprávne skutkové a právne závery krajského súdu (pokiaľ ide o potvrdenie rozsudku okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa), ústavný súd upriamuje pozornosť sťažovateľa na to, že v prípade neprípustného dovolania nie je daná prieskumná právomoc dovolacieho súdu na posudzovanie skutkových a právnych záverov dovolaním napadnutého rozhodnutia. Najvyšší súd preto tieto sťažovateľom namietané závery krajského súdu nepreskúmal.

Za stavu, keď najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľa nie je prípustné, posudzovanie ďalších sťažovateľom uvádzaných námietok, t. j. že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP] a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP], bolo vylúčené z prieskumnej právomoci najvyššieho súdu v konaní o dovolaní sťažovateľa.

Pokiaľ ide o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci, resp. námietku inej vady konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci ako dovolacích

dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP vznesených sťažovateľom, tieto síce dovolanie odôvodňujú, ale samy osebe jeho prípustnosť nezakladajú.

Najvyšší súd v posudzovanom prípade preto postupoval ústavne konformne, keď sa nezaoberal označenými dovolacími námietkami sťažovateľa, ktorých prieskum ako dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP je možný, len ak je dovolanie prípustné.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd uzatvára, že nezistil ani možnosť porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, a preto sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2013